

ΕΤΟΣ Γ'.—ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΔΙΑΦΕΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Συνέστησε τούτο τετράκις μέχρι τούδε από αριθ. 652 τοῦ 1889, 2162 τοῦ 1890, 372 και 876 τοῦ 1891 ἐγκυκλίων του ὡς ἀξιόλογο ἔργον της διδασκαλίας τῆς οἰκογενείας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι δρ. 3-Ἐξωτερικῶν γρ.χ. Ἐξωτερικῶν γρ.χ. 2

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκ τῶν Τυπογραφεῖων ΝΕΜΙ ΙΔΕΑΙ

1892

ΑΙ ΔΥΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΟΥ «ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ»

Αριθ. Πρωτ. 872.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρός τους κ. κ. Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας, Διευθυντάς Ἑλλήνων Σχολείων
καὶ Ἑλληνοδιδασκάλους.

Ἀπό διατίρας ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις Παιδικὸν Περιοδικὸν περιέχον ποικίλην ὕλην
χρήσιμον πρὸς ἀνάγνωσιν.

Ἐπειδὴ φρονούμεν, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἶναι λίαν ὠφέλιμος εἰς
τοὺς νέους καὶ ἡ εἰς τὰς οἰκογενείας εἰσαγωγή του συντελεστικὴ τὰ μάλιστα εἰς τὴν μετά-
δοσιν ἐπιμὸν γνώσεως παρτιῶν, ὡς παρακαλοῦμεν νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ συστήσητε αὐτὸ
καὶ συντελέσητε εἰς τὴν διάδοσίν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1891.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Ν. ΛΥΚΑΚΗΣ

Ὁ Διεκπεραιωτὴς
Στέφαν. Μ. Παρίσις.

Αριθ. Πρωτ. 876.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Δημοδιδασκάλους τοῦ Κράτους

Ἡ ἐμπειρία τοῦ ἀναγινώσκειν ἐθεωρήθη ἑκκαλίω ὡς μέγα ἐφόδιον τοῦ ἀνθρώπου
εἰς πρόοδον. Ἀλλ' ἡ ἐμπειρία μόνον αὕτη, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐνδιαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν,
χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὕλη μορφωτικὴ, ἥτις νὰ προσελκύῃ τὸν ἀναγνώστην καὶ διὰ τοῦ σπου-
δαίου περιεχομένου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς καὶ ἐντέχνου τῶν γεγονότων ἐκθέ-
σεως, εἶναι πράγμα ἀγρηστον καὶ μάταιον. Καθὼς λοιπὸν ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες
ἀγωνίζονται καὶ δικαίως νὰ διδάξωσι τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀνάγνωσιν, οὕτως ἔπρεπε νὰ
ὑπάρχωσι καὶ ἄνθρωποι, οἵτινες νὰ ποιῶσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀναγινώσκωσι. Τὸ ἐν δὲν
εἶναι τοῦ ἄλλου κατώτερον, ἀμφοτέρω δὲ συνυπάρχοντα ἀποδεικνύουσι τὴν ἀνάγνωσιν
μέγα μέσον πρὸς τὴν πρόοδον. Διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν τοῦ Παιδικοῦ Πε-
ριοδικοῦ τὴν ἀποστολήν. Ἐχόντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὴν διετῆ αὐτοῦ λίαν εὐδόκιμον πορείαν,
ἀκούσαντες δὲ μάλιστα ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἐπιόν ἔτος μέλλουσι νὰ συμπράξωσι οἱ δοκιμω-
τέροι τῶν παρ' ἡμῖν παιδαγωγικῶν, ἐχαρίστως γνωρίζομεν τὸ περιοδικὸν τούτο εἰς τοὺς
διδασκάλους καὶ παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ συστήσωσι αὐτὸ ὡς ἀξιώλογον ὄργανον τῆς
διδασκαλίας τῆς οἰκογενείας, ἥτις ἀνεκτιμώτερος εἶναι ἢ σπουδαιότερος τῶν παραγόντων
εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν παιδῶν. Οἱ δὲ κ. κ. ἐκδῶσι εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ἡ δεξιότης τὸν
αὐτὸν ζῆλον νὰ τηρήσωσι τὴν περὶ τοῦ περιοδικοῦ τούτου ὑπάρχουσαν ἀγαθὴν εἰρήμην
τῆς κοινωνίας, ἥτις ἀνεγνώρισεν αὐτῷ τὴν μῆλλον τιμητικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν ὁμοίων
πρῶτως περιοδικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1891.

Ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοτ. σχολείων
Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Μηνιαῖον σύγγραμμα εἰκονογραφημένον

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1889

Τυχὸν ἐπανεληκμμένως τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐνθέρμου ὑποστηρίξεως
παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου καὶ τῆς συστάσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὡς προῶγον οὐκ ὀλίγον τὴν τε διανοητικὴν
ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν διαμόρφωσιν τῶν παιδῶν καὶ κορασίων.

Ἐκδίδεται τακτικῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν

Ν. ΚΟΤΣΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Μ. Ε. ΚΑΝΑΚΑΚΗΣ

Τῇ εὐγενεῖ συνεργασίᾳ τῶν δοκιμωτέρων παρ' ἡμῖν λογογράφων,
παιδαγωγικῶν, ποιητῶν καὶ μουσικῶν κ. κ.

ΒΑΛΑΒΑΝΗ ΙΩΑΚΕΙΜ, ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΟΥ Δ., ΒΕΡΓΟΤ Β., ΓΑΛΑΝΟΥ Μ.,
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ Κ., ΚΑΒΑΣΙΑ Δ., ΛΕΛΕΚΟΥ Μ., ΜΟΣΧΑΚΗ Π. Ν.,
ΜΗΕΝΑΚΗ ΝΙΚ., ΝΙΚΟΛΑΡΑ ΑΝΔ., ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Π.,
ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΠΕΤΡΩΦ ΙΩΑΝΝΟΥ, ΣΚΟΚΟΥ ΚΩΝΣΤ.,
ΚΑΝΑΚΑΚΗ ΝΙΚ., ΔΑΜΗΛΑΕΤ Ν., ΜΗΕΚΑΤΩΡΟΥ Σ., ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥΣ Θ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι δρα. 3, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 3 1/2, ἐν Ρωσίᾳ ροῦβλ. ἀργ. 2

Εἰς τοὺς φροντίζοντας πρὸς ἐγγραφήν συνδρομητῶν δωροῦνται τὰ ἐν τῇ ἀγγελίᾳ
αναγραφόμενα δῶρα.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ»

Ἐν ὁδῷ Ὀμήρου ἀριθ. 15, ὁπισθεν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Μόνον τὸ παρὸν τεῦχος πωληθήσεται ἐκτάκτως εἰς τὰς ὁδοὺς, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς δείγμα.

Ἡῶσα ἐπιτολὴ ἀπευθυντῆ «πρὸς τὸ Παιδικὸν Περιοδικὸν εἰς Ἀθήνας»

ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

*Ἐγθασε τὸ νέον ἔτος εὐτυχίαν φορτωμένο
Ὁ καθείς χαρίζει δῶρα μὲ ἀγάπη καὶ χαρὰ
Εἰς τὴν ἄβυσσον θὰ φύγῃ τώρα πειὸ τὸ περυσμένο
Κ' εἰς τὴν ἄβυσσον θὰ σὴν περυσμένη συμφορὰ.*

*Οἱ γονεῖς Σας καὶ οἱ γί.λοι μὲ εὐχὴ θὰ σῶς χαρίζουν
Δῶρα, εὐμορφα παιγνίδια καὶ γι.λήματα πολλὰ.
Μὰ ἀπ' ὀ.λυ τωρ τὰ δῶρα ποῦ μὲ γέ.λυ θὰ σκορπίζουν,
Ἡ εὐχὴ παιδιὰ θ' ἀξί.ζῃ, ἢ εὐχὴ τωρ, πειὸ κα.τά.*

*Διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ τώρα εἶχουμι ἀπὸ καρδίας
Νὰ πέρασῃτε τὸν χρόνον μὲ χαρὰ ἀγγελικὴ
Καὶ εἰς ὀ.λας τὰς ἡμέρας τῆς χρυσοῦς σας ἡλικίας
Εὐτυχία καὶ ὑγεία καὶ χαρὰ νὰ κατοικῆ.*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Εἰς τὸν Ἰανουάριον ἐδόθη τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Βασιλέως Νουμᾶ πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ τῶν Ῥωμαίων Ἰανοῦ, τὸν ὁποῖον κατ' ἄλλους μὲν οἱ Ῥωμαῖοι εἰκονίζον μὲ τέσσαρα πρόσωπα, διὰ νὰ δειξῶσι τὰς 4 ὥρας τοῦ ἔτους, κατ' ἄλλους δὲ μὲ δύο, ἓν πρὸς τὰ ἔμπρὸς νεκρὸν, διὰ νὰ δειξῶσι τὸ νέον ἔτος, καὶ ἓν πρὸς τὰ ὀπίσω, γηραλέον, διὰ νὰ δειξῶσι τὸ παρελθόν. Διὰ τῆς στρόφης τοῦ ἑνὸς τῶν προσώπων τούτων πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὰ ὀπίσω ἤθελον νὰ δηλώσωσιν, ὡς τινες παραδέχονται, ὅτι ὁ θέλων νὰ βαδί.ζῃ ἔμπρὸς ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ μαθήματα ἐκ τοῦ παρελθόντος. Κατ' ἄλλους ὁ Ἰανὸς ἐκράτει εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὰ στοιχεῖα ΤΞΕ δηλοῦντα τὰς 365 ἡμέρας τοῦ ἔτους. Αἱ πύλαι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰανοῦ ἔμειναν ἀνοικταὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Νουμᾶ μέχρι τοῦ Λυγούστου, ἤτοι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας. Ἐν καιρῷ εἰρήνης, αἱ πύλαι τοῦ ναοῦ ἦσαν κλεισταί. Ὁ Ἰανουάριος κατ' ἀρχὰς κατεῖχε πῆν ἐνδεκάτην τάξιν μεταξὺ τῶν μηνῶν τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὀνόματος, τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Δεκεμβρίου, ὅπερ γίνεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ decem—δέκα. Κατόπιν ὁμοῦς μετεφέρθη εἰς τὴν πρώτην τάξιν, ὡς πρῶτος μὴν τοῦ ἔτους.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΩΝ

Ἀπόσπασμα ἐξ ἀνεκδότου ποιήματος

(Ἐν τῷ μὴ δημοσιευμένῳ προηγουμένῳ μέρει φέρεται, ὅτι, ὁ Ἰησοῦς κατῆλθε μετὰ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πέτρου εἰς τὸ ἐν Βηθλεὲμ σπήλαιον, ἐν ᾧ ἐγεννήθη, καὶ εἰς ἄλλα μέρη.)

Δ

Ἄπνος γλυκὺς ἐκοίμιζε τὸν κόσμον· ἔ τόνειρό του,
Ἐστὴ φάτνη μέσα ἔβλεπε παιδάκι τὸ Θεοῦ του·
Χαρὰ τὸν ἀπεκοίμιζε, χαρὰ θὰ τὸν ζυπνήσῃ,
Τὸ μεσονύκτι τάχα ἔ ὀλιγο σὴν κτυπήσῃ.
Ἐμπρὸς ὁ Χριστὸς κ' ὀπίσω τοῦ ὁ Πέτρος περπατοῦσε
Καὶ τὰ σπητάκια ἔβλεπαν τῆς Βηθλεὲμ· λίθαι
Παντοῦ ἐμοσχομύριζε, κερὶ λαμπροκοποῦσε·
Τ' ἡμέρα ἐξημέρωνε ἀπ' τῆ νυκτιᾶ ἐράνη.
Ἐχάιδε μετ' τῆ γλυκειᾶ ὁ Ἰησοῦς ματιὰ του,
Τὰ μέρη ὅπου ἐπαί.ζεν ἓνα καιρὸ παιδάκι·
Τῆ νεότη του τῆ σοβαρὴ θυμήθηκ' ἡ καρδιὰ του
Κ' εἶδε τὸ μέρος πῶτρρεγε ἓνα μικρὸ βυάκι.
Τὰ κραθάκια του ἔ αὐτὸ παιδί μικρὸ ἐκύ.λα,
Ποῦ τοῦ ὄφτιανε ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ ἀφράτα ξύ.λα...
Τὸ πτωχικὸ τους μὲ τὸν ναῦ σπητάκι εἶδε πάλι,
Ποῦ ἔσταζε, καμμιὰ βροχὴ σὴν ἔπιανε μεγάλη.
Ἐθυμήθη τὰ παράξενα ὄνειρα τὰ πρῶτα,
Γεμάτα ἀπὸ οὐρανὸ, παράδεισο καὶ φῶτα·
Ἐνειρα ποῦ ἔτάρατταν τὰ χρόνια τὰ μικρὰ του
Καὶ σὴν νὰ ἦταν ἀνθρώπος ἐδάκρυσ' ἡ ματιὰ του!

Καμπᾶν' ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀκούσθηκε τὸ θέλο·
Καμπᾶνα κ' εἰς τῆ Βηθλεὲμ καὶ εἰς τὸν κόσμον ὅλο·
Καλοῦσε ἡ μάνα Ἐκκλησιὰ μὲ τῆ γλυκειᾶ λαλιά της,
Εἰς τοῦ Χριστοῦ τῆ Γέννησι νὰ πᾶνε τὰ παιδιὰ της...
Χαρὰς φωναῖς ἀκούσθησαν εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν πόλι,
Τὰ σπητάκια ἔλαμψαν μὲ μιὰς κ' ἄνοιγε κάθε θύρα·
Οἱ δρόμοι ἀπὸ κύματα λαοῦ γεμίσαν ὅλοι
Κ' ἐπήγαιναν ἔ τὴν Ἐκκλησιὰ ἔ τῆ Γέννα τοῦ Σωτῆρα!
Κ' ἀκολουθοῦσε ὁ Χριστὸς κ' ὁ Πέτρος· σὲ κομμάτι
Ἐστὴ Θεῖα ἔφθασαν σπηλιά ποῦ ὑψώθη ἔ Ἐκκλησιὰ.

Καί τοῦ Κυρίου ἔβλεπε χαρούμενο τὸ μάτι
 Τῆς ταπεινῆς κοιτίδος τοῦ τῆ θέσι τὴν ἁγία·
 Ἐθυμήθη τῆ μανιοῦλά του γλωμῆ ἀπὸ τῆ Γέννα·
 Τοὺς μάγους μὲ τὰ δῶρά τους γονατιστοὺς ἔμπροστά του,
 Τὴν ὄψι του τῆ βρεφικῆ μὲ μάτια δακρυσιμένα
 Κ' ἐσυγκινήθη ἡ Θεϊκὴ καὶ ἀνθρώπινη καρδιά του
 Κ' εἶπε ἔς τὸν Πέτρο· «Ἦτανε καλλίτερο ἢ σπηλιὰ μου,
 Ὅταν τῆ πρωτοκυττάξῃς ἡ βρεφικὴ ματιὰ μου».
 Ἀντιλαλοῦσε ἀπὸ γὰρ ἡ Ἐκκλησίᾳ μεγάλη,
 Καὶ ὁ Παππᾶς ἐφάνηκεν εἰς τὴν ὥραια Πύλη,
 Ὅταν μὲ δίσκο ἕνας τυφλὸς γυρνῶντας παρεκάλε·
 Κ' ἐλεημοσύνη ἐζήτησε μὲ πικραμένα χεῖλη·
 Κ' ἦλθε κ' ἔμπροσ ἔς τὸν Κύριον· πλὴν ἑστῆθη τρομασμένος
 Κ' ἔπασε ἀπὸ τὰ χεῖρα του ὁ δίσκος τοῦ κρατοῦσε·
 Ἐστῆναξε καὶ βρέθηκε ἔς τὴ γῆ γονατισμένος·
 Θεὸ ἐμύριξε· Θεὸ τυφλὸς ἔθεωροῦσε!
 Καὶ μὲ λυγμοὺς ἐφώνησε· «Γιατρὲ μεγάλη, δός μου
 Μ' ἕνα σου λόγο, μιὰ ματιὰ, μιὰ κίνησι, τὸ φῶς μου!»
 Ἐτὰ σκοτεινὰ ἐγονάτισε, ἔς τὸ φῶς ἀνασηκώθη.
 Ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ τὸ φῶς τοῦ ξαναδόθη
 Καὶ «θαῦμα, θαῦμα» ἐκράξαν, σωπάσαν οἱ ψαλτάδες,
 Τὸ Εὐαγγέλιον μισὸ ἀφῆσαν οἱ παππάδες,
 Τὰ μάτια μὲς ἔς τὰ δάκρυα γλυκὰ λαμποκοποῦσαν
 Καὶ τὸν Σωτῆρα ἐδόξαζαν καὶ τὸν Χριστὸν ὑμνοῦσαν.
 Ἐγινε σύγχυσις γλυκεῖα, γὰρ μεγάλη ἑστάθη
 Καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούσθηκε ἀπ' τοῦ λαοῦ τὰ βᾶθη,
 «Δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς τυφλὸς νὰ ἦνε ἔδω πέρα,
 Ὅπου τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ ἀνοίξανε μιὰ μέρα!»

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΧΩ

— Μαριὰ, μαριὰ, ἐφώνηζεν ὁ μικρὸς Κώστας, ἔπασεν ἕνας ποντικός εἰς τὸ γάλα, τὸ ὁποῖον εἴχμεν εἰς τὴν ἀποθήκην.
 — Αἱ καὶ τί ἔκαμες; δὲν τὸν ἔβγαλες;
 — Ὅχι, ἔσφιξα μόνον μῆσα καὶ τὴν γάλα μας διὰ νὰ τὸν πιάσῃ.

Θ. Σ. Μπίκος

Διδάσκαλος πρὸς μαθητὴν φωραθέντα ὡς κλέπτην.

— Δὲν σοῦ εἶπα, ἀνόητε, ὅτι ἡ κλοπὴ εἶναι κάκιστον πρᾶγμα; ἔάν σοι ἔκλεπτε κανεὶς τὸ καπέλλο σου, τί θὰ ἔκαμες;
 — Θὰ ἀγόραζα ἄλλο, δάσκαλε.

Νικόλαος Γ. Λάμπρος

Μεταξὺ δύο φίλων:

— Φίλε μου εἶσαι γάϊδαρος.

— Διότι εἶμαι φίλος σου εἶμαι γάϊδαρος;
 ἢ διότι εἶμαι γάϊδαρος εἶμαι φίλος σου

— . . . . !

Πέτρος Βαρτάκι

Ἐν τῷ σχολείῳ:

Διδάσκαλός τις εὐρών ἐπὶ τῆς ἔδρας τὸ μάχιον χάρτου μὲ τὴν λέξιν ὄνος καὶ ἐνοήσας ὅτι κάποιος ἐκ τῶν μαθητῶν του τὸ ἔγραψε διὰ νὰ τὸν ὑβρίσῃ, εἶπε πρὸς αὐτούς.

— Κύριοι, κάποιος ἐξ ὑμῶν ἀφῆκεν ἔδω τὸ ἐπισκεπτήριόν του!

Ἀγέλατος Πέτρο

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΥΞ

Ἐξ ἀνεκδότου πονήματός μου «Παιδικαὶ εἰκόνες».

νις, ὑπαρξίς ἀθάνα, εὐνοηθεῖσα ὑπὸ τῆς τύχης, εὐλογημένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ!

Τὴν στιγμὴν ταύτην! τὴν τελευταίαν δηλαδὴ νύκτα παρερχομένου ἔτους, παρερχομένης στιγμῆς ἐκ τῆς ἀπείρου αἰωνιότητος, κατ' αὐτὴν ἐκοιμήτο πλήρης ἐλπίδων, ἄνευ μεριμνῶν βιωτικῶν, γλυκύτατα, ἡσυχώτατα! Τὸν ὕπνον αὐτῆς δὲν ἐτάραττε κάμμία δεινὴ σκέψις, ὅποια θὰ ἐτάραττε τὸν παραμελοῦντα τὸ καθῆκον πρὸς τὸν Θεὸν ἢ πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τὸν πλησίον ἢ πρὸς ἑαυτὸν.

Τὸ ἑσπέρας, πρὶν ἢ ὁ γλυκύς ὕπνος κλείσῃ τὰ βλέφαρα αὐτῆς καὶ πρὶν ἀκόμη, πρὶν αὐτὴ καληνυκτίσῃ τοὺς μικροτέρους αὐτῆς ἀδελφοὺς, πρὶν ἀσπασθῆ τὸν καλὸν πατέρα, πρὶν ἀποδώσῃ γλυκὴ εὐγνωμοσύνης καὶ φιλοστοργίας φίλημα εἰς τὴν μητέρα, πρὶν ἀσπασθῆ τὴν σεβαστὴν μάμμην καὶ περιπτυχθῆ τὸν πολὺν πάππον, ἀφῆκεν αὐτοὺς ἅπαντας ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμοιοῖς συντηροισμένους ἐν εὐτυχίᾳ καὶ γὰρ πρὸ μεγάλης τραπέζης, φερούσης ἀκόμη λειψανά τινά ἐδεσμάτων καὶ ὀπωρῶν, ἀφῆκεν αὐτοὺς γελῶντας, ἐντροφῶντας εἰς τοὺς λόγους ἀλλήλων, ἀφῆκεν αὐτοὺς ἀγαπωμένους, διακοκεδῶντας, ἀποχαιρετῶντας ἐν ἀπαθείᾳ τὸ ἀπερχόμενον ἔτος κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμῆς.

Εἶχεν ἐπακουμβήσῃ τὴν μικρὰν καὶ κομψὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν, τοῦ πάππου, τῆς μάμμης, «Καλὴ-νύχτα, ἀγάπη μου! . . . — Καλὴ-νύχτα, παιδί μου! . . .» ἦσαν ἀκόμη ἐναυλοὶ εἰς τὰ ὦτα αὐτῆς, κατὰ δὲ τὸν ὕπνον ἐγένοντο τροφὴ χρυσῶν-γλυκῶν ὀνειρῶν, ὀνειρῶν ἡσυχῆς φαντασίας, ἀγνοῦ συνειδήτος εὐέλπιδος νεανίδος ὀνειρῶν, τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον ἐμελλον νὰ πραγματοποιηθῶσι!

Πλήρης χάριτος ἦδη καὶ μαγεῖας ὑπέφωσκεν ἡ αὐγὴ, ὡς ἐκ τῆς χιόνος, ἡ ὅποια κατὰ τὴν νύκτα, ὡς μία ἀπέραντος λευκὴ σινδῶν, εἶχε σκεπάσει ἑλαφρῶς τὴν κοιμωμένην φύσιν.

Ἡ μικρὰ Φιφὴ μόλις διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡσυχῆς ἐν προαισθήσει μελλούσης χαρᾶς, εὐδαιμονίας, ἀπολαύσεως, ἐπαληθεύσεως τῶν ὀνειρῶν αὐτῆς, χωρὶς οὐδὲν παράπρον κατὰ τοῦ παρόντος, προσπαθοῦσα νὰ παρατείνῃ ἐπὶ ὅσον ἠδύνατο τὸν γλυκὺν αὐτῆς ὕπνον, καὶ ἀναπαριστῶσα διὰ ζωηρᾶς ἤδη φαν-

τασίαις τὰ γλυκὰ ὄνειρα, διὰ τῶν ὁποίων καθ' ὅλην τὴν νύκτα περιεπλανήθη εἰς ἐπουράνιον ἀγγελικὸν κόσμον, θεῖον κόσμον, πλήρη ἀγαθῶν!

Ἐλαφρὸν κτύπημα ἐπὶ τοῦ ὑελώματος τοῦ παραθύρου τοῦ δωματίου προξενηθὲν διὰ τοῦ βράμφου μικροῦ πτηνοῦ διαφυγόντος τὴν χιονοσκεπῆ φωλεάν του διέκοψεν ἐπὶ τινα στιγμήν τὴν γλυκεῖαν ταύτην συνέχειαν τῶν πραγματικῶν ὁνείρων.

Ἠλιακαὶ τινες ἀκτίνες εἰσδύσασαι ἡμέρα ἐν τῷ δωματίῳ διὰ μέσου τῶν βαρέων παραπετασμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἔσωθεν, ἦσαν αἱ πρῶται θωπεῖαι, τὰς ὁποίας ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ νέου ἔτους ἔκαμνε πρὸς τὴν ἤδη ἐγειρομένην ἐξ ἐλαφροῦ γλυκεῖος ὕπνου νεανίδα.

Μετὰ ταύτας γλυκύτεραι ἄλλαι θωπεῖαι ἐπῆλθον, τὰ δῶρα τῶν γονέων, τὰ φιλήματα τῶν ἀδελφῶν, αἱ εὐχαὶ τοῦ πάππου, τῆς μάμμης, ὄλων, «Χρόνια πολλά!... Χρόνια πολλά!...»

...Καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν εὐχὴν εὐρίσκω ὅτι δύναμαι νὰ προσφέρω ἀντὶ δῶρου ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει εἰς ὅλας μου τὰς φίλας συνδρομητριάς, εἰς ὅλους μου τοὺς φίλους συνδρομητάς, ἀπὸ βάρους καρδιάς!... «Χρόνια πολλά!...»

MIX. E. KANAKAKHS

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

— Τόπο γέροντά μου, τόπο, γιατί εἶμαι κουρασμένος
Ἐρχομαι μεγάλο βάρος τόσον δρόμον φορτωμένος
Καὶ ζητῶ νὰ ξεποστᾶσω!... Εἶμαι γέρωσ ἅν κ' ἐσένα
Κ' ἔρχομαι, ὅπως σοῦ εἶπα, μακριὰ ἀπὸ τὰ ξένα.

Ἄ Δεκέμβριος γυρίζει τὸ κατάλευκο κεφάλι
Καὶ κυττάζει 'ς τὸ πλευρό του ἓνα γέροντα νὰ ψάλλῃ
Μὲ τὴ ράχη του σκυμμένη ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ χρόνια
Καὶ μὲ χέρια παγωμένα ἀπ' τὸ κρύο καὶ τὰ χιόνια

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

— Τί γυρεύεις, γέροντά μου; τὸν ἠρώτησεν ὁ γέρωσ
Πῶς ἐτόλμησες νὰ ἔλθῃς εἰς αὐτὸ ἔδω τὸ μέρος
Χωρὶς, φίλε μου, νὰ μάθῃς, χωρὶς διόλου νὰ ρωτήσῃς
Ποῖον ἐκεῖ ὅπου πηγαίνεις, ἐμπροστὰ σου θ' ἀπαντήσῃς;
Ποῖος εἶσαι φίλτατέ μου;... Ποῖον εἶναι τ' ὄνομά σου;
Ἄλεγε μου λοιπὸν: Σ' ὀρκίζω 'ς τὰ κατάλευκα μαλλιά σου

Ἐκοκίνισ' ὁ Γενάρης, κί ἀπὸ τὸν θυμὸν πνιγμένος
Εἰς τὸν γέροντα γυρίζει καὶ τοῦ λέγει ὀργισμένος.

— Δὲν γνωρίζεις πῶς μὲ λέγουν; Μάθε τὸ λοιπὸν... Γενάρη
Κ' ἐγὼ, ἂν καὶ εἶμαι γέρωσ, τόση δύναμι καὶ χάρη,
Ποῦ μπορῶ, ἐὰν θελήσω, μὲ μεγάλην εὐκολίαν
Ν' ἀνατρέψω, γέροντά μου, τὴν πολλὴν σου βασιλείαν.

— Στάσου δὲ, παρακαλῶ σε—ὁ Δεκέμβριος τοῦ λέγει—
Καὶ κισθάνεται τὰ στήθη τρομερὸς θυμὸς νὰ φλεγγῃ.

Στάσου δὲ, παρακαλῶ σε, καὶ δὲν πέρονται οἱ θρόνοι
Τοὺς ὁποῖους ἡ ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων στερεώνει!
Ῥώτησε τὸν κόσμον ὅλον, ποῖος μὴν ὤσαν ἐμένα
Εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἔχει τὰ καλὰ μου καμωμένα
Ῥώτησε λοιπὸν, καὶ τότε, φίλτατέ μου, νὰ τολμήσῃς
Νὰ εἰπῇς ὅτι τὸν θρόνον εἰμπορεῖς νὰ κατακτήσῃς.
Ἐγὼ, φίλε, ὅστις εἶμαι βασιλεὺς αὐτοῦ τοῦ τόπου
Ἐφερα εἰς τὸν λαόν μου τὸν Σωτῆρα τοῦ ἀνθρώπου,
Ὁ ὁποῖος τὴν ζωὴν του καὶ τὸ αἷμα του θὰ δώσῃ
Ὅταν πρόκηται τὸν κόσμον ἀπ' τὸν θάνατον νὰ σώσῃ.
Καὶ τολμᾷς ἀκόμη, γέρον, νὰ ὑψώγῃς τὸ κεφάλι
Καὶ ἡ γλῶσσά σου τοιαῦτα τόσην ὥραν νὰ μοῦ ψάλλῃ;
Τὸν ἐκύτταξ' ὁ Γενάρης μὲ χαμόγελο 'ς τὰ χεῖλη
Καὶ τοῦ εἶπε:—Γέροντά μου, οἱ καλλίτεροί σου φίλοι
Εἶναι δύσκολον νὰ γείνουν φοβεροὶ εὐθύς ἐχθροὶ σου;
Αἱ, Δεκέμβριε; Τί λέγεις;... Περιμένω... Ἀποκρίσου!
Ἐσιώπα ὁ Δεκέμβριος, ἀλλ' αὐτὴ ἡ σιωπὴ του
Ἦτο περὶ εὐγλωττοτέρα ἀπὸ τὴν ἀπάντησίν του
Τὸ μικρὸ χαμόγελό του καὶ τὸ στόμα τὸ κλεισμένο,
Ἐλεγαν εἰς τὸν Γενάρη:—Κάμε το, Σὲ περιμένω!
Καταβάζει τότε, λέγουν, ὁ Γενάρης ἐκ τῶν ὤμων,
Τὸ βαρὺ του τὸ δισάκι καὶ τὸ ἀκουμβᾶ 'ς τὸν δρόμον
Καὶ ἀρχίζει 'ς τοὺς ἀνθρώπους ὅπου εἶχεν ὄλ' ἡ χώρα
Νὰ μοιράζῃ, νὰ μοιράζῃ, πλοῦσια κί ὠραία δῶρα.
Ὁ Δεκέμβριος γελοῦσε μὲ τὸν τρόπον τοῦ ἐχθροῦ του,
Ὡς νὰ εἶχε πλήρη πίστιν 'ς τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του.
Πόσον ὁμως ἠπατάτο!... Μετ' ὀλίγον ὄλ' ἡ χώρα
Τυφλωθεῖσα ἡ ἀγνώμων ἀπ' τοὺς λόγους καὶ τὰ δῶρα
Μὲ φωνὴν ἀνέσως μίαν, ὡς εἰς ἄνθρωπος νὰ ἦτο,
—Κάτω ἐκράξ' ὁ Δεκέμβριος!... Ζήτω ὁ Γενάρης... Ζήτω!...
Πῶς ὁ ἄνθρωπος ἀγνώμων εἶναι, φίλοι μου, πολλάκις!
Εὐεργετηθῆ ἂν ἔχη ἀπὸ ἓνα—μυριάκις
Ῥίπτει τὴν εὐεργεσίαν, ὡς τὸ ράκος εἰς τὸν δρόμον
Καὶ κτυπᾷ τὸν εὐεργέτην ἀπανθρώπως ὁ ἀγνώμων!
Ἐσηκώθη ὁ Δεκέμβριος, καὶ μὲ μάτια δακρυσιμένα:
—Αἱ, Γενάρη... τοῦ φωνάζει... Ἄν ἐφέρθῃ πρὸς ἐμένα
Ὁ λαός μου ἀχαρίστως, τοῦτο ξεύρεις τί σημαίνει;
Ὅτι σὲ μεγαλειτέρα συμφορὰ σὲ περιμένει.

Καὶ λαθῶν τὴν βακτηρίαν ὠδοιπόρει μετὰ πόνου,
Ἐως ὅτου ἐβυθίσθῃ εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ χρόνου!

Νίκος Α. Κοτσέλόπουλος.

Ο ΦΟΡΟΣ ΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ

ὄρταζεν ὁ κόσμος τὴν παραμονὴν τῆς πρωτοχρονιάς. Ἡ ὁδὸς Ἐρμού παρίστα θέαμα ἔκτακτον. Συριγμοί, φωναί, κροταλισματὰ πινδαυμόνιον ἀληθῆς κόσμου ἀλλαλάζοντος καὶ ἐκδιώκοντος οὕτως ἀγρίως τὸ ἐκπνεύσαν ἔτος. Τὰ ἐμπορικὰ πλήρη κόσμου, ἀγορῶντος ὅ,τι ὠραῖον, καὶ ἐλκυστικὸν διὰ δῶρον πρωτοχρονιάτικον.

Μέσα εἰς τὸν θόρυβον αὐτὸν ἀπαρατήρητα δύο μικρὰ παιδιὰ, τὸ ἓν δεκαετής, τὸ ἄλλο ὀκταετής, κατήρχοντο τὴν ὁδὸν ἐν ἐκστάσει. Ἦσαν πτωχὰ καὶ ὄρφανὰ. Τὰ ἐνδύματά των κηταξοσχημένα, ἀνευ καλλύμματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀνυπόδητα, ριγούντα ἀπὸ τὰ ψυχῶς. Τὸ ἓνα μαζὺ μὲ τὸ ἄλλο, πιασμένα ἀπὸ τὸ χέρι ἅν ἀδελφάκια, ἐξήλευν τὰ ἀτυχῆ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων. Αὐτὰ ὄρφανὰ, ἐστερημένα πατρὸς καὶ μητρὸς, ἀπροστάτευτα εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, μόνον στήριγμα ἔχοντα πτωχὴν συγγενῆ, δὲ εἶχον τὰ πτωχὰ νὰ ἀγοράσουν μίαν σφουρίκτραν νὰ διασκεδάσουν τὴν πτωχείαν των. Καὶ μήπως εἶχον καὶ ἄρτον; Καὶ αὐτοῦ ἐστεροῦντο. Εἰς ἐκάστην βυτρίναν ἐμπορικῶ ἴσαντο καὶ παρατήρουν τὰ τόσα ἀγιοθασιλιάτικα παιχνίδια, τὰ ἐξήλευν, καὶ δὲν τὰ ἐχόρταινε τὸ μάτι των. Ἐβλεπαν τὰ συνομηλικῶν των, εὐτυχῆ, μὲ τοὺς γονεῖς των, ἀποκομίζοντα πληθὺν παιχνιδίων καὶ ἐρράγιζεν ἡ καρδιά των. Κάνεις δὲν γύριζε νὰ τὰ κυτάξῃ; κανεὶς δὲν τὰ λυπεῖται, κανεὶς δὲν τὰ ἀγαπᾷ!

Μοιραίως ἐσταμάτησαν πρὸ τῆς θύρας ἐνὸς ἐμπορικῶ. Ἐξήρχετο τὴν ὥραν ἐκείνην κυρία ὑψηλῆς περιωπῆς ἀκολουθουμένη ὑπὸ ὑπηρετοῦ καταφορτωμένου ἀπὸ δῶρα. Τὸ μικρότερον παιδάκι δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ καὶ μὲ κλαυθμυρὰν ὤωνῆν: « Ἐλεημοσύνη χριστιανῆ », εἶπεν εἰς τὴν κυρίαν.

Εὐτυχῶς δὲν ἔλασε. Φιλάνθρωπος ἡ κυρία, ἔρριψεν εἰς τὴν παλάμην τοῦ μικροῦ ὀλίγα δεκάλεπτα. Ἐν χαρᾷ τότε καὶ τὰ δύο συνεσπειρώθησαν εἰς τινὰ γωνίαν καὶ τὰ ἐμέτρησαν. Μετὰ τοῦτο τὸ μικρότερον ἀποτεινόμενον πρὸς τὸ μεγαλύτερον, εἶπε:

— Ν' ἀγοράσωμεν τοῦτο, ἀδελφε μου, ... ν' ἀγοράσωμεν ἐκεῖνο... τὸ ἄλλο!

Ἔσα εἶχεν ἰδῆ εἰς τὰς βυτρίνας, ἤθελε καὶ νὰ τὰ πάρῃ τὸ ἀτυχές.

— Ὅχι, εἶπε τὸ μεγαλύτερον. Ἐλα ἰδῶ.

Καὶ ἔσυρεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν χεῖρα. Διήλθον τὴν ὁδὸν Ἐρμού, τὴν τῶν Φιλελλήνων καὶ κατ' εὐθείαν μετέβησαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Ἐκεῖ ἠγόρασαν τρία κηρία διὰ τῶν τριῶν δεκαλέπτων, τὰ ὅποια τοῖς ἔδωκεν ἡ φιλάνθρωπος κυρία, ἡναψαν τὸ ἓν πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἄλλα δύο εἰς τοὺς τάφους τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς των, ἐρίκησαν τοὺς σταυροὺς, ἔδακρυσαν καὶ ἀπῆλθον.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα δὲν εἶχαν ὤωμι νὰ φάγουν τὰ ταλαίπωρα!

Ν. Γ. ΜΗΕΝΑΚΗΣ

ΠΟΙΟΣ ΞΕΡΕΙ:

Ἐκεῖ ἀπ' τοῦ βορρῆ τὰ βῆθη
ὁ νέος χρόνος ποῦ προβάλλει,
κοιμίζει ἀπειλησιαῖς καὶ πάθη
καὶ νέους πόθους σπέρνει πάει

Ποῖος ξέρει κάτω ἀπ' τὰ φτερά του,
ἂν δὲν μᾶς φέρῃ μὲ ἐλπίδα,
ἂν θυμηθῇ ἐπὶ πείρασμά του
καὶ τὴ μεγάλη μας Πατρίδα!

Γ. Β. Τσοκόπουλος

ΦΟΒΕΡΟ ΚΥΝΗΓΗΤΟ!...

Ὁ Μπαρμπα-Θωμᾶς δὲν χωρατεύει!... Εἶνε πολὺ ἄγριος ἄνθρωπος. Ἐχει μίαν βέργαν εἰς τὸ δεξιὸ χέρι — ἰδέτε τον! — καὶ τὸ ἄλλο του χέρι σφιγμένο πολὺ, ἕαν νὰ ἤθελε νὰ πνίξῃ κανένα!

— Καὶ διατί; . . .

Πρὶν νὰ σᾶς εἶπω τὴν αἰτίαν, παρατηρήσατε τὸν μικρὸν Γεωργάκην, ὁ ὅποιος κατατρομασμένος ἀκολουθεῖ τὸν Νίκον, καὶ φεύγουν καὶ οἱ δύο, καὶ ἀκόμη φεύγουν! . . .

— « Μαμάκα μου! . . . ὦχ, μαμάκα μου! . . . » λέγει ὁ Γεωργάκης, διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ φύγῃ πρὸ τοῦ ὀ Μπαρμπα-Θωμᾶς τοῦ δῶση καμμά μετὰ τὴν βέργαν! Ἀλλὰ καὶ ὁ Μπαρμπα-Θωμᾶς τρέχει, διὰ νὰ τοὺς φθάσῃ, τρέχει καὶ αὐτὸς καὶ ἀκόμη τρέχει! . . .

Ὁ Νίκος, ὁ μεγαλύτερος, εἰςέυρεν ὅτι, ἅμα ἔλεγε κανεὶς κανένα λόγον πειρακτικὸν εἰς τὸν Μπαρμπα-Θωμᾶν, ἐθύμωνε πολὺ καὶ ἐκυνήγα τὰ παιδιὰ.

Δὲν τὸν ἐροῦσούντο ὅμως, ἐπειδὴ ἦτο γέρον καὶ ὀλίγω παχὺς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ συλλάβῃ.

Δι' αὐτὸ ἐπῆρεν ὁ Νίκος τὸν μικρὸν Γεωργάκην, καὶ ἐπῆγαν νὰ πειράξουν τὸν Μπαρμπα-Θωμᾶν.

Ἦτο βέβαιος ὁ Νίκος ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐπικνε ὁ Μπαρμπα-Θωμᾶς.

Ὁ Γεωργάκης ὅμως δὲν εἰξευρε τίποτε καὶ ὅταν εἶδε τὸν Μπαρμπά-Θωμᾶν νὰ τοὺς κυνηγᾷ, ἐφοβήθη παρὰ πολὺ· τί λέγω; ... ἐτρόμαξε πολὺ! ...

Ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον εἶχεν, εὐτυχῶς ἦτο τὸ μόνον πάθημά του ἀπὸ τὸ ἀνόητον παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον εἶχε κάμει, καὶ ἀπεφάσιεν ἀπὸ τότε νὰ μὴ τὰ βάλῃ πλέον μὲ κἀνένα, ὅσον ἀδύνατος καὶ ἂν ἦνε.

Καλλίτερα δὲν θὰ ἔκαμνεν, ἂν τὸ ἀπεφάσιζε πρὶν πάθῃ ὅ,τι ἔπαθε :

Εἰρήνη Ε Κανακάκη

ΚΑΛΙΚΑΝΤΣΑΡΟΙ ΚΑΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ

Πῶς καὶ διατί ὀνομάσθησαν οὗτοι :

Πολλοὶ λαϊκοὶ πιστεύουν ὅτι εἶνε μίᾳ τάξιν ἀνθρώπων ἀοράτων, οἱ ὁποῖοι λέγονται *καλικάντζαροι*, ὅτι ἔχουν οὗτοι τὸν ἕνα πόδα ἀνθρώπινον καὶ τὸν ἄλλον ὄνειον καὶ ὅτι καταγίνονται ὅλον τὸ ἔτος διὰ νὰ κόψουν δένδρον τι· ἀλλὰ πρὶν τὸ κόψουν ὅμως ὅλον, τὸ ἀφί-
 νουν καὶ φεύγουν καὶ πηγαίνουν τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων εἰς τὸν κόσμον καὶ μένουσιν ἐκεῖ μὲχρι τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφαναίων. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τρέχουσιν εἰς τὰς οἰκίας καὶ φοβίζουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ βρέγγουν καὶ τὰς κρόκας τῶν γυναικῶν λέγοντες :

«Νύχτα μὴν καθίσετε,
 »κουκιά μὴ σοκαρίσετε·
 »παλιουράδες εἴμαστε,
 »πάλιονρα βαστένομε,
 »᾽ς τὸν κόρφο σας τὰ βέρομε
 »Βάρ' τὴ ρειὰ μὲ τὴν καλάμα,
 »τὴ γρηὰ μὲ τὴν κοπάνα».

Τὴν παραμονὴν δὲ τῶν Θεοφαναίων, ὅτε οἱ ἱερεῖς ἀγιάζουν, φεύγουν καὶ λέγουν :

»Φύγετε νὰ φύγωμε,
 »τ' ἔρχετ' ὁ τουρλόπαπας
 »μὲ τὴν ἀγιαστοῦρά του
 »καὶ μὲ τὴ μαγκοῦρά του»

καὶ πηγαίνουν πάλιν πίσω εἰς τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν μεγάλων καὶ γίνεται καθὼς ἦτο καὶ πρῶτα, καὶ ἀρχίζουν πάλιν τὸ κόψιμον καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἡ ἰδέα ὅτι ὑπάρχουν τιαυτὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα καλοῦνται *καλικάντζαροι*, ἐπεκράτησεν ὡς ἐξῆς :

«Ἦτανε μίᾳ φορὰ μίᾳ γρηὰ καὶ εἶχε κ' ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον ὅταν ἐμεγάλωσε τὸ ἐπᾶντρεψε. Ἡ γρηὰ ἐσυνείθιζε νὰ σηκόνεται ὅλη νύχτα νὰ γνέθῃ, καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀποκοιμηθῇ ἐροκάνανε κάπου κάπου καὶ κουκιά. Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε συντροφιὰ ἐσήκωνε καὶ τὴ νύση καὶ ἔκανε καὶ αὐτὴ τὴν ἴδια δουλειὰ μὲ τὴ πεθερὰ της. Ἡ νύση ἀπὸ τὴν ἀγρυπνία ἤρθε καὶ ἔγινε πετσί καὶ κόκκαλο. Τ' ἀδέρφια της τὴν ἐβλεπαν καὶ ἔλεγαν : — Τί νάπαθε κἀνὴν ἢ γυνάτικα καὶ ἔγινε ἔτσι :

Μὴ ἡμέρα λοιπὸν τῆς εἶπανε :

— Τί ἔπαθες ἀδελφὴ μας καὶ ἔγινες ἔτσι ἔλασινῆ :

— Τί νὰ πάθω τοὺς λέει, καὶ τὰ μάτια της ἐγέμισαν ἀπὸ δάκρυα. Νά· ἢ πεθερὰ μου δὲ μ' ἀφίνει νὰ κοιμηθῶ ὅλως διόλου. Σηκόνεται, σηκόνει καὶ μένα καὶ

γνέθουμε ὅλη νύχτα, καὶ γιὰ νὰ μὴ κοιμηθῶμε, ροκανᾶμε κάπου κάπου καὶ κἀν ἕνα κουκί. Κάθεται τέλος ὅλη τὴν νύχτα σὰν τὸ βρυκόλακα. — Καλά, εἶπαν τ' ἀδέρφια της.

Μίᾳ νυχτιὰ πού δὲν ἦταν ἐκεῖ ὁ γαμβρός τῶν σηκόνονται καὶ πηγαίνουν εἰς τὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς τῶν, ὅπου εὐρήκανε τὴν ἀδερφή τῶν καὶ τὴ γρηὰ νὰ γνέθουν. Τότε χωρὶς νὰ εἰποῦνε λέξι ἤρχισαν νὰ κλοτσᾶνε, νὰ πηδᾶνε καὶ νὰ σου νὰ τῆς βρέγγουν τῆς γρηᾶς κἀνανε πῶς βαροῦν καὶ τὴν ἀδερφή τῶν, ἔτὰ ψέμματα ὅμως, καὶ λέγανε :

«Βάρ' τὴ ρειὰ μὲ τὴν καλάμα,
 τὴ γρηὰ μὲ τὴν κοπάνα».

Ἀπὸ τότε πλεῖα καὶ ὕστερα δὲν ἐσηκονότανε ἡ γρηὰ τὴ νύχτα, καὶ ἔτσι ἀναπαύθη καὶ ἡ νύση.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἐπεκράτησεν ἡ ἰδέα ὅτι ὑπάρχουν *καλικάντζαροι*.

Οἱ δὲ *βρυκόλακες* ἦσαν καὶ αὐτοὶ μίᾳ τάξιν ἀνθρώπων ἀδικῶν, λωποδυτῶν, ἃς ὑποθέσωμεν, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαττον τὴν νύχτα, καὶ ἄμα ὡς ἐφευγον οἱ οἰκοκυραῖοι ἀπὸ τὰς οἰκίας τῶν καὶ μετέβαινον εἰς τὰ ἔργα τῶν ἢ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μάλιστα τὴν μεγάλην ἐβδομάδα, ὅπου ἐπήγαιναν ὅλοι εἰς τὴν *ἀλουρχτίαν*, εὐθύς ἐπήγαιναν ἐκεῖνοι εἰς τὰς οἰκίας τῶν καὶ ἔτρωγον, ὅ,τι εὐρίσκον, πρὸ πάντων τὸ μέλι, ἐκλοτσασπάτου δὲ ὀλίγον καὶ κἀνένα, ἂν εὐρίσκον ἐκεῖ κοιμώμενον καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τοιοῦτοι καὶ οἱ *βρυκόλακες*, ὡς διηγοῦνται μερικοὶ ἀγρόται γέροντες.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΛΕΚΟΣ

ΜΙΧ. Ε. ΚΑΝΑΚΑΚΗ

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Δραμάτιον παιδικὸν μονόπρακτον ἠθικο-πατριωτικόν

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΕΙ ΑΤΩ	14 ἐτῶν κόρη	} ἀδελφοί	ΠΗΝΕΛΟΠΗ	12 ἐτῶν, ἐξαδέλφη τῆς
ΑΓΛΑΙΑ	7 » »			Ἐρατοῦς κτλ.
ΝΙΚΟΣ	10 »			
ΜΑΡΙΑ	15 ἐτῶν, ὑπηρετρία αὐτῶν.		ΕΛΠΙΣ	10 ἐτῶν } φίλαι τῆς Ἐρατοῦς
ΑΝΘΗ	13 ἐτῶν, (φίλη τῆς Ἐρατοῦς)		ΚΛΕΙΩ	10 ἐτῶν }
ΑΙΜΙΛΙΟΣ	12 ἐτῶν, ἀδελφός αὐτῆς (φίλος τοῦ Νίκου)		ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ	12 ἐτῶν.

Εἰς ΓΕΡΩΝ, πάππος τῆς Ἐρατοῦς.

Ἡ Σκηνὴ ἐν Ἀθήναις.

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ μικρὰν εὐπρεπῆ κίθουσαν, ἐν ἣ κατόπτρον ἐπιτραπέδιον, ἀνάκλιτρον, καρτέλα, σάιμποδες, τράπεζα, ἐξ ἧς ἄνθη καὶ βιβλία τινὰ εἰκονογραφημένα. Εἰς τὸ βάθος καὶ δεξιᾷ τῆς σκηνῆς θύρα καλυπτομένη διὰ παραπετάσματων.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΕΡΑΤΩ, ΑΝΘΗ καὶ ΑΙΜΙΛΙΟΣ, καθήμενος οὗτος ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτροῦ.

Ἐρατῶ πρὸ τοῦ κατόπτρον διενθετοῦσα τὴν κόμην της.

Ἀνθὴ μου :... κύτταξέ με· εἶμαι κα-

λὰ στολισμένη :... (στενοχωρομένη).

Ἄχ! καὶ νὰ εἰξευρες πόσον εἶμαι θυμωμένη τώρα μ' αὐτὴ τὴ Μαρία!..

Ἀνθὴ

Γιατί, Ἐρατῶ μου :...

Ἐρατώ

Δὲν μὲ βλέπεις;... πόση ὥρα τώρα προσπαθῶ νὰ φτιάσω τὰ μαλλιά μου καὶ δὲν ἔχω;... Ἄ! μὰ δὲν βραστῶ πλέον!... Θὰ εἶπῶ ἔς τὴν μαχὰ μου νὰ τὴν διώξω, γιατί ὁσάκις θὰ μὲ κτενίσῃ νομίζει ὅτι κἀμνε τὴν εὐκολωτέρῃν ἐργασίαν καὶ μὲ φέρνει ἔς αὐτὸ τὸ κακὸ γὰλ!.

Ἀνθή παρατηροῦσα αὐτὴν

Μὰ δὲν βλέπω κανένα ζῆλο ἐπὶ τὸν σου, καί μὲν Ἐρατώ! Κι καὶ εἶσαι κτενισμένη.

Αἰμίλιος γελῶν

Τί καλὰ ποῦ δὲν ἔχω; ἔγω μακριὰ μαλλιά!... ἀλλ', ἂν εἶχα, θὰ τὰ ἐκτένιζα μόνος μου, ὅπως καὶ τώρα.

Ἐρατώ μειδιῶσα εἰρωνικῶς

Ναί! τὸ λές, γιατί δὲν ἔχεις; γιατί εἰς ἀπ' ἐξῶ ἀπ' τὸ γορῶ!

Αἰμίλιος ἀπαθῶς

Ὅχι! θὰ ἐθύμωνα, ὅπως θυμῶνῃς τώρα ἐσύ!.. ἀδίκως καὶ παραλόγως!

Ἀνθή πρὸς τὴν Ἐρατῶν λαμβάνουσα αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχιόνος

Ἐλα τώρα, καί μὲν καὶ σύ!... Μὴ κακιῶνῃς ἐτσι.

Ἐρατώ φεύγουσα ἀπὸ τοῦ κατόπτρου καὶ περιπτυσσομένη τὴν Ἀνθὴν

Ἄς ἔχῃ χάριν Ἀνθίτσα μου, σὲ σένα, εἰ δὲ μὴ... εἰς εὐρα ἐγώ!

Ἀνθή μετὰ γλυκύτητος ἄκρας ἀντιτίουσα τὴν Ἐρατῶν

Μὰ γιατί, Ἐρατῶ μου, νὰ θέλῃς τὸ κακὸ, χωρὶς λόγον; γιατί;... Νὰ διώξῃς, λέγεις, τὴν Μαρίαν, νὰ πετάξῃς δηλαδή ἔς τοὺς πέντε δρόμους ἓνα δυστυχισμένο κορίτσι, ποῦ δὲν ἔχει κανένα ἄλλον ἐδῶ νὰ τὸ προστατεύσῃ!... Τὴν Μαρίαν, ἡ ὁποία σοῦ ἐφάνη ἕως τώρα ἔσῃ μὴ μικρὴ μητερίτσα.

Αἰμίλιος ἐγερμένως

Ἐπίστευσε, Ἀνθή, πῶς θὰ κἀμνῃ ἀμέσως ἡ Ἐρατῶ, ὅ,τι λέγεις;

Ἐρατώ

Ἀλήθεια, Αἰμίλιε, ἂν δὲν ἦτον ἡ Ἀνθή τώρα, θὰ παρακάλουν τὴν μαχὰ μου ἐπάνω ἔς τὸ θυμὸ μου καὶ θὰ τὴν ἐδίωχνε ἀμέσως.

Αἰμίλιος μειδιῶν εἰρωνικῶς

Μὰ θὰ ἦτο καὶ ἡ μαχὰ σου θυμωμένη, γὰρ νὰ σοῦ κἀμνῃ αὐτὴν τὴν χάριν;

Ἐρατώ ἐπαρομμένη

Ἄ!... ποτὲ δὲν μοῦ ἠρόνηθη τίποτε.. μὴ ἀγαπᾷ πολὺ!

Αἰμίλιος

Κ' ἐμένα μὴ ἀγαπᾷ ἡ μαχὰ μου παρὰ πολὺ, ἀλλὰ... (ἀπορῶν) τὸ νομίζει καλὸν νὰ μεταχειρίζομαι τὴν ἀγάπην τῶν γονέων μὰς εἰς τὰ πεισματὰ μὰς!... Ἄ! ἐγὼ ποτὲ μοῦ δὲν ἐζήτησα τόσῳ κακὴν χάριν! (μετ' ἀποτροφῆς τιος, ἀπομακρυνόμενος αὐτῶν) Οὔτε θὰ ζητήσω ποτὲ!

Ἀνθή μετὰ τιος δειλίας πρὸς τὴν Ἐρατῶν κρατοῦσα αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς

Δὲν ἔχει ἄδικον, καί μὲν.

Ἐρατώ μετανοῶσα

Ἐγὼ ἐγὼ ὅμως, Ἀνθή μου!... ἐφάνη ἀνόητος... κακὴ! (καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῆς ἐτέρας χειρὸς)

Ἀνθή μετὰ λύπης

Ἐρατῶ!... κλαίεις!... δὲν εἶσαι κακὴ ὄχι!... (προσβλέπει παραπονετικῶς τὸν Αἰμίλιον).

Αἰμίλιος πλησιάζων μετὰ προσηθείας

Σὲ ἐλύπησα, Ἐρατῶ!... Ζητῶ συγγνώμην. Ἀλλὰ δὲν εἶπα κανὲν κακόν!...

Ἐρατώ σοβαρῶς

Ἐγὼ εἶπον, Αἰμίλιε!... ἀλλ' ἐνόησα τὸ σφάλμα μου μὴ ἔκαμες σὺ νὰ τὸ ἐνόησω καὶ ἡ Ἀνθή. ὦ! σὲς τὸ ὑπόσχου καὶ ἀνόητος, καὶ θὰ τὸ ὀφείλω εἰς σὲς (λαμβάνει ἐκάτερον δι' ἐκάτερας χειρὸς, οἰοεὶ εὐχαριστοῦσα αὐτοὺς).

Ἀνθή γελῶσα αὐτὴν

Τὸ εἰς εὐρα, ὅτι εἶσαι τόσον καλὴ!...
ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οἱ ἀνωτέρω καὶ ἡ ΕΛΠΙΣ, ἡ ΚΛΕΙΩ καὶ ἡ ΑΓΛΑΙΑ

Ἐλπίς εἰσερχομένη μετὰ τῆς Κλειῶς καὶ τῆς μικρῆς Ἀγλαίας, ἧτις προτρέχει αὐτῶν παιδρὰ καὶ γελῶσα.

Μπα!... ἐδῶ εἶσθε!... καὶ μὲς σὲς περιμέναμε τόσον ὥραν κάτω γὰρ νὰ τρέξωμεν ὀλίγο...

Ἀγλαία

Καὶ ἴλα πηδήματα ἐκάναμε;... (πρὸς τὸν Αἰμίλιον) Γιατί δὲν ἦλθες, Αἰμίλιε!...

Αἰμίλιος

Δὲν εἰς εὐρα, ὅτι ἐπαίζατε. Κ' ἔγω μάλιστα μὰ ὄρεξ! γὰρ τρέξιμο!... (ζωπρῶς) Παίζομε τὸν κρυφτὸ!... Μὰ ποῦ εἶνε ὁ Νίκος!

Ἀγλαία

Τώρα θὰ ἔλθῃ.

Αἰμίλιος ἀνεπαρομῶν

Μὰ ποτὲ!... ἂν νυκτώσῃ!...

Ἐλπίς γαίρωνα

Ἐρατῶ!... παιδιὰ!... σταθῆτε! ἐσκέφθηκα μὴ δουλειὰ... ὦ! ὦ! τί γέλια ποῦ θὰ κάνωμε!

(Ἡ Ἀγλαία περιχαρῆς πηδᾷ γυρογυρίζουσα μὲ τὸ στρούτακι, τὸ γνωστὸν παιγνίδιον τῶν κορασίων· οἱ λοιποὶ πλησιάζουν ἐπίσης παιδρὰ καὶ περίεργοι, διὰ νὰ ἀκούσων).

Κλειώ, Ἀνθή

Πές μας! Πές μας!

Ἐλπίς ἐπιφρονατικῶς

Νὰ κρυφθοῦμε ὅλοι τὴν στιγμήν ποῦ θὰ ἔρχεται ὁ Νίκος, κ' ἐπειτα, ὅταν θὰ μὰς ζητήσῃ, νὰ πεταθοῦμε ὅλοι διὰ μὲς μπροστά του. Δὲν θὰ γελᾶσωμε πολὺ!...

Κλειώ, Ἀγλαία

Ναί, ναί! μπράβο Ἐλπίς!

Αἰμίλιος γαίρων

Ζητῶω!... Λοιπὸν ἐμπρός, μὰρς! (Τρέχουν ὅλοι δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ διὰ νὰ κρυφθοῦν).

Ἐρατώ, σταματοῦσα αὐτοὺς

Σταθῆτε! δὲν πηγαίνομεν καλλίτερα κάτω ἔς τὸ περιβόλι!

Ἀνθή

Ναί, πᾶμε! εἶνε εὐρυχωρότερα ἐκεῖ καὶ ὅταν ἔλθῃ καὶ δὲν μὰς ἰδῇ ἐδῶ, θὰ ἔλθῃ κάτω καὶ θὰ μὰς ζητῇ τόσον

ΙΔΡΥΣΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

(Πεμπτοπαύσαρον, Σαγσὸν-Λάν, ἐν Γαλατῇ, Βιβλιοθετεῖον Κ. Α. Γεράρδου).

Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐν Τουρκίᾳ συνδρομητῶν καὶ μείζονα διάδοσιν τοῦ Περιοδικοῦ ἱδρύσαμεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰδιαιτερον γραφεῖον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δραστηριωτάτου κ. Νικολάου Κ. Γεράρδου, ἀντιπροσώπου, ἀξίου λίαν, τῶν πλείστων Ἑλληνικῶν Ἐφημερῶν καὶ Περιοδικῶν.

Εἰς αὐτὸ δύνανται νὰ ἀνανεώσωσι τὰς συνδρομάς των οἱ παλαιοὶ, νὰ ἐγγράσωσι νέοι συνδρομηταί, νὰ εὐρίσκωσι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα καὶ νὰ ἀπευθύνωσι καὶ τὰς διὰ τὸ Περιοδικὸν ἐπιστολάς των, ἐὰν θέλωσι, πληρώνοντες δέκα παράδες.

ὦρα! - (περιχαρῆς) πᾶμε, πᾶμε!

Ἀγλαία ἐμφοβῶς

Μὰ, ἂν ἔλθῃ ὁ παππούς καὶ μὰς ἰδῇ ν' ἀλωνίζομε κάτω!... τότε!...

Ἐρατώ συλλογιστομένη

Ναί, ἀλήθεια!... ἀλλὰ.. πᾶμε μὴ σὲς μέλει! ἐμένα θὰ μαλώσῃ.

Κλειώ

Ἄ! ὄχι! Για νὰ μὴ φωνάζῃ, καλλίτερα εἶνε ἐδῶ.

Ἐλπίς προτρέπουσα

Καλὲ ὅπου καὶ νὰ ἦναι, ἄς παίζωμε..

Ἀνθή πρὸς τὴν Ἐλπίδα

Ἄν σπᾶσωμε, καί μὲν, κανένα λουλουδι ἢ κανένα δεινδράκι!...

Αἰμίλιος ἀποφασιστικῶς

Δὲν πρέπει νὰ πᾶμε κάτω! ἐδῶ! ἐδῶ εἶνε καλλίτερα! ἐπὶ τέλους δὲν παίζομε κανένα ἄλλο παιγνίδι!

Ἐρατώ

Ὅχι! αὐτὸ ποῦ εἶπαμε πᾶμε, καλὲ, ἔς τὸ περιβόλι καὶ ἂν θυμῶσῃ ὁ παππούς, τί σὲς μέλει ἐσὲς!... ζεθυμῶναι γρήγορα!

Αἰμίλιος ἀδιαφόρως

Ἄ!... πηγαίνετε κ' ἐρχομαί.

Ἀνθή

Ἐλα, Αἰμίλιε! πᾶμε!

Ἐλπίς παραπονομένη

Κατάλαβα! δὲν θέλεις νὰ παίξῃς; εἶσαι φοβιτιστῆρς!

Αἰμίλιος λαμβάνων ἐκ τῆς τραπέζης βιβλίον τι

Θὰ ἔλθῃ, ἀλήθεια! ἀλλ' ἤθελα νὰ ἴδω πρῶτα αὐτὰς τὰς εἰκόνας τοῦ βιβλίου μου ἤρσαν παλὺ! (βλέπων τὸν Νίκον εἰσερχόμενος ὁ θορυβωδῶς μὲ μαστίγιον εἰς τὴν χεῖρα ἀναφωνεῖ πλήρης χαρῆς καὶ ἐκπληξέως). ὦω! νὰ τὸς ὁ Νίκος!.. πάει τὸ παιγνίδι! (Ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΔΑ ΤΕΡΠΙΝΑ

δοῦ τέλος! . . . Ἀπὸ σήμερον δημοσιεύονται ἐν τῷ Περιδικῷ ὑπὸ καλλίστους αἰωνούς, καὶ «Ποικιλία Τερπινά», τὰ ὅποια εἰ φίλοι συνδρομηταὶ ἀνέμενον μέχρι τοῦδε μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας.

Προσθάνοντο ἀρὰ γὰρ, ὅτι θὰ τὰς ἐπιτρέπητο σήμερον νὰ ἀποστέλλωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ Περιδικὸν ὅ,τι δὴποτε Τερπινὰ νὰ γνωρίζουσιν; . . .

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, οἱ Διευθυνταὶ τοῦ Περιδικῷ γνωστοποιοῦσιν εἰς ὅλους τοὺς φίλους συνδρομητάς, ὅτι εὐχαρίστως δέχονται αὐτοὺς συνεργάτας εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δημοσιευμάτων καὶ ὅτι θὰ δημοσιεύωσι πᾶν ἀποστέλλόμενον εἰς αὐτοὺς, ἀρκεῖ νὰ ἴνητε τερπινὰ καὶ ἀνεκδοτόν.

Ὡς ἀπαρχὴ δευτέρων δημοσιεύεται ἤδη ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ διήγημα τοῦ ἐκ Μόσχας φιλέλλητος κ. Ἰω. Πετρόζ, ἐκτάκτου συνεργάτου καὶ φίλου ἀγαπητοῦ, ἕπερ συνώδισσε δι' εὐγενεστάτης ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἐχούσης ἐν ἀρχῇ οὕτως:

« Ἀσμένως προσαγορεύω τὴν ἔθνωφελὴ πρόδον τοῦ περιλημένου μοι « Παιδικῷ Περιδικῷ » λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀποστέλω ὑμῖν ἐν μικρὸν διήγημα... »

Παράδειγμα τιμιότητος

Ὁ πατὴρ τοῦ Νίκου εἶχε στοιχηματίσει χιλίας δραχμὰς μεθ' ἑνὸς λοχαγοῦ. Μετὰ τρεῖς μῆνας ὁ λοχαγὸς ἀπέθανεν. Ὁ ἐπιζῶν στοιχηματιστὴς ἔρχεται εἰς τὴν χήραν τοῦ λοχαγοῦ καὶ τὴν ἀναγγέλλει, ὅτι ὁ μακαρίτης σύζυγός της ἐστοιχημάτισε μαζί του χιλίας δραχμὰς καὶ ἔχασε τὸ στοιχημὰ του καὶ ὅτι αὐτὸς ἔρχεται τώρα πρὸς αὐτὴν νὰ μάθῃ, ἂν θεωρῇ ἑαυτὴν ὑπεύθυνον νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦ συζύγου της. Ἡ χήρα εὐθὺς ἠγέρεθη, ἐπλησίασε πρὸς τὸ γραφεῖόν της καὶ ἤθελεν ἀμέσως νὰ μετρήσῃ τὰ χρήματα, ἀλλ' ὁ πατὴρ τοῦ Νίκου ἀμείβων τὴν τιμῶσαν τὴν μνήμην καὶ τὰς πράξεις τοῦ συζύγου της χήραν, καὶ θέλων νὰ δώσῃ παράδειγμα εἰς τὸν παρόντα υἱὸν τοῦ Νίκου, τὴν ἀπέτρεψεν, εἰπὼν: « ἐπειδὴ φρονεῖτε, κυρία, ὅτι τὸ στοιχημὰ τοῦ συζύγου σας ἰσχύει καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, σὰς δίδω ἐγὼ τὰς χιλίας δραχμὰς, διότι ἐγὼ ἔχασα τὸ στοιχημὰ τοῦτο! »

Ἰωάννης Πετρόζ

Ὡς θαυμαστά τὰ ἔργα σου Κύριε!

Μωρὸς τις ἐπικρίνον τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἔλεγε: «Τὶ ἄτοπον πρᾶγμα! ἀπὸ

» τοῦ μικροῦ χόρτου τῆς κολοκύνθης » κατεκρέμασεν ὁ Θεὸς καρπὸν μέγιστον, ἀπὸ δὲ τῆς ὑπερῆφάνου δρυός, » βάλανον σμικροτάτην ». Ταῦτα δὲ διαλογιζόμενος ἐνομήθη ὑπὸ τινος δούλου Αἰώνης ὁμοῦς ἐγείρεται ἐντρομος καὶ τεταραγμένος, διότι μίαν βάλανος καταπεσοῦσα ἀπὸ τῆς δρυός ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸν ἐξύπνησε. Τότε εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ μωρὸς: « Ὡς θυμαστά τὰ ἔργα σου Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ » ἐποίησας. Ἄν ἡ βάλανος ἦτο κολοκύνθη, θὰ ἤμην εἰς τὴν ζωὴν σήμερον; »

Εὐφυῆς ἀπάντησις

Εἰς πρίγκηψ ἦτο πολὺ κακοκαίμωνος σωματικῶς καὶ δύσμορφος. Ἡμέραν δὲ τινα διερχόμενος ἐκ τοῦ ἀντιθαλάμου τοῦ βασιλέως, ἐν ᾧ ἕμενον πολλοί, ἤκουσεν ἕνα ἐξ αὐτῶν νὰ εἴπῃ ἀρκετὰ μεγαλοφώνως. — Ἴδου ὁ Αἴσωπος τῆς ἀλλῆς!

Ὁ πρίγκηψ χωρὶς ποσῶς νὰ ταραχθῆ ἀπήντησεν:

— Ὁ παραλληλισμὸς εἶναι πολὺ κολακευτικὸς δι' ἐμέ, διότι ὁ Αἴσωπος ἔλαμνε νὰ ὀμιλῶσι τὰ ζῶα!

Κ. Γεωργιάδης

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΖΩΗΡΟΤΕΡΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΣΑΣ ;

Ἀκόμη περιμένον καὶ ἄλλας ἀπαντήσεις τῶν φίλων συνδρομητῶν, διὰ νὰ τὰς δημοσιεύσωμεν ὅλας εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος, ὅτε θὰ ἔχωμεν καὶ περισσότερον χῶρον.

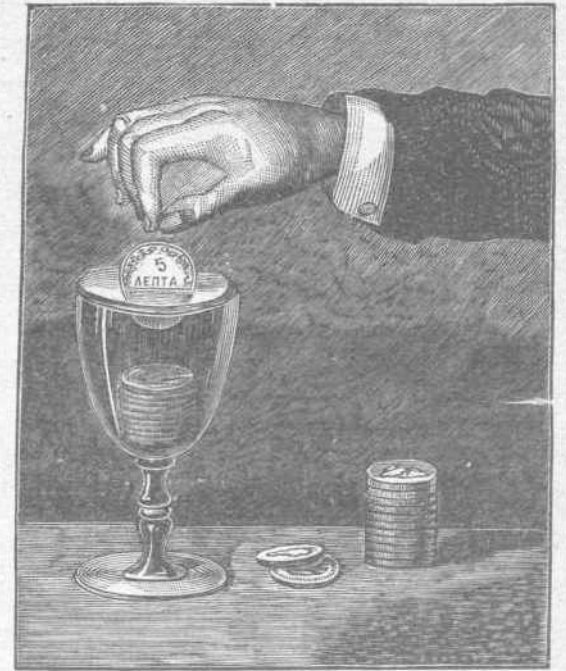
ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Τὸ προκείμενον σχῆμα παριστᾷ ὡραῖον πειραμὰ φυσικῆς διασκεδαστικώτατον, τὸ ὅποιον δύνασθε πολὺ εὐκόλως νὰ ἐκτελέσητε ὡς ἐξῆς:

Πληρώσατε ἐν ποτήριον ὕδατος μέχρι στεφάνης καὶ ἐρωτήσατε τοὺς παρευρισκομένους εἰς τὸ πειραμὰ τοῦτο: — Πόσα πεντάλεπτα ἢ δεκάλεπτα νομίζετε, ὅτι δύνανται νὰ ριθῶσιν εἰς τὸ ποτήριον χωρὶς νὰ χυθῆ τὸ νερὸν τοῦ ποτηρίου!

Ὁ μὴ γνωρίζων τὸ πειραμὰ τοῦτο βεβαίως θ' ἀποκριθῆ ὅτι δύνανται νὰ ριθῶσιν ἐν ἡ δύο, ἐνῶ εἶναι δυνατόν νὰ ριθῶσι 15 ἢ 25. Καὶ ἴδου πῶς.

Θέτετε παρὰ τὸ ποτήριον μίαν στήλην ἐκ 15 ἢ 25 πεντάλεπτων ἢ δεκαλέπτων καὶ ἀρχίζετε, ὡς δεικνύει τὸ παρὸν σχῆμα, νὰ ρίπτητε ἀνὰ ἐν ἐκ τῶν νομισμάτων εἰς τὸ ποτήριον, ἑλαφρῶς ὁμοῦς καὶ μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Ἐν ὅσῳ ἐξακολουθεῖτε νὰ ρίπτητε ταῦτα θὰ παρατηρήσητε, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕγρου κυρτοῦται βαθμηδὸν καὶ παριστᾷ ὡραῖον καὶ περιέργον θέαμα. Ἐξακολουθοῦντες μετὰ τῆς αὐτῆς προσοχῆς τὸ παιγνίδιον, θὰ ἴδητε πρὸς γενικὴν ἐκπλήξιν ὅτι καὶ τὰ εἰκοσιπέντε νομίσματα θὰ ριθῶσιν ἐν τῷ ποτηρίῳ, χωρὶς νὰ χυθῆ τὸ ὕδωρ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

181 Ἀένιγμα

Ῥῆμα εἶμαι φίλατὲ μου ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀρήσῃς. Ἄλλ' εὐθὺς ἀντονομιάν Ἐμπροσθὲν σου θ' ἀπαντήσῃς, Ἐάν μὲ ὀξυτονίσῃς. Καὶ μὲ ἀποκεφαλίσῃς.

Μιχ. Α. Βαλιῆς

182 Ἀένιγμα

Εἶμαι νῆσος ἅλη χάρις Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀρήσῃς Ἐάν μὲ διχοτομήσῃς. Καὶ τὸ δευτερόν μου πᾶρῃς, Τότε πόλιν θ' ἀπαντήσῃς.

Ι. Α. Βοτάκης

183 Ἀένιγμα

Ἄν συνδέσῃς τρεῖς προθέσεις, Ἐμπροσθὲν σου θὰ μὲ θέσῃς.

Βασ. ὁ αναφιγκότηρ

184 Ἀένιγμα

Ὅπως εἶμαι δίχως ἄλλο εἰς τὸ σῶμά σου μὲ ἔχεις Ἄν μεθ' ὀφθῆς τὸ κεφάλι. Καὶ διπλὴ προσθέσῃς ἄλλο, Τὸ κατὶ θὰ προσβάλλῃ, Τὸ ὅποσον ἴσως ἔχεις.

Ἀγγ. Σ. Κιόπλια

185 Ἐρώτησις

Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον εἶδεν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἐπανίδῃ πλέον;

Θ. Μπίκος

Τὸ Παιδικὸν Περιοδικὸν εὐχαίει εἰς ὅλους τοὺς μικροὺς τοῦ φίλου νὰ διέλθωσι μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ αἰσίων αὐτῶν τὸ νέον ἔτος 1891 ἐν ὑγείᾳ, εὐτυχίᾳ καὶ χαρᾷ.

Πρῶτος, πρῶτος, ἐνεγράφη συνδρομητῆς διὰ τὸ νέον ἔτος ὁ καλὸς μου φίλος Ἀντώνιος Ζάνος, ὅστις καὶ ἔλαβε τὸ ἄρισθὲν βραβεῖον. Νὰ ζήσῃ... νὰ τὸ χαρῇ!

Καὶ ἐγὼ ἀπαντῶ μετὰ χιλιά φιλήματα εἰς τὸ χριστωμένον γραμματάκι σου προσφιλεῖς Ἀγγελικῇ Στ. Κικελίᾳ.

Εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὰ παράπονά σου φίλτατε Σ. Βενάκη. Αὐτὸ πταίει... ἐν τούτοις ἡμεῖς προθύμως θ' ἀποστελωμέν ἐκ δευτέρου τὰ ἔλλείποντα.

Σοὶ ἀπέστειλα τὰ ζητηθέντα φύλλα κ. Α. Ἀναστασίου.

Ἐλαβον τὴν συνδρομὴν σου, Θεοδ. Σ. Μαίκε τὰ καλλίτερα ἀνιγμάτῃ σου θὰ δημοσιευθῶσι. Διὰ τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνεργείας σου σὲ εὐχαριστῶ πολὺ.

Καὶ σὲ, φίλτατη Μαρία Τσοῦνη, διὰ τὰς ὑγενεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ φροντίδας σου.

Διὰ τὰ γενέθλιά σου, καὶ διὰ τὴν πρωτοχρονίαν, σοὶ εὐχομαι ἀπὸ καρδίας, καλὴ μου φίλη 19 Μαΐου, νὰ ζήσῃς ἡρόδια πολλά!... » εὐτυχίης, εὐδαίμων, ὑγιῆς! πάντοτε, πάντοτε!... »

Καὶ τὴν ἰδικὴν σου συνδρομὴν ἔλαβον ἀγαπητῆ Σ. Κουρκουτάκη τὸ λεύκωμα σοὶ τὸ ἀπέστειλα, τὸ ἔλαβες;

Ἴδου ὅτι ἐξεπλήρωσα τὴν ἐπιθυμίαν σου φίλτατε Γ. Δ. Πετρόπουλε. Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν σου. Ποῦ κατέληξαν αἱ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνεργεῖαι σου;

Ἀμέσως σοὶ ἀπέστειλα δύο φύλλα καὶ ἄγγελίας, φίλτατε Α. Σ. Ἀρβατιόπουλε.

Ἐλαβον τὸ γραμματάκι σου, φίλτατε Γερ. Γρ. Τραυλὲ καὶ σὲ κατέταξα ἀμέσως μεταξὺ τῶν καλλιτέρων μου φίλων· σοὶ ἀπέστειλα δὲ τοὺς δύο τόμους καὶ τὸ λεύκωμα· τὰ ἔλαβες; Πῶς σοὺ ἐξάνησαν;

Καὶ τὴν ἰδικὴν σου συνδρομὴν ἔλαβον ἀγαπητῆ Γ. Κοσμιῦτε καὶ σοὶ ἀπέστειλα τὰ ζητηθέντα.

Πολὺ σὲ εὐχαριστῶ, φίλτατε Νικόλαε Ι.

Εἰς οὐδένα θὰ ἀποσταλῇ πλέον τὸ φύλλον, ἂν δὲν προπληρώσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Δόμτσα διὰ τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνδιαφέρον σου. τὰ ἀνιγμάτῃ σου, θὰ δημοσιευθῶσι.

Σὲ ἐνεγράφη, ἀγαπητῆ μου Μιχ. Δ. Βαλιμῆ. Τὰ ἀνιγμάτῃ ὅμως, τὸ εἶπον χιλιάκις, νὰ γράφωνται ἐπὶ ἰδιαιτέρου γράτου. Τὰ καθυστερούμενα φύλλα τοῦ φίλου μου Μιχ. Ν. Βαλιμῆ τὰ ἀπέστειλα πάλιν.

Ἡ εὐγνωμοσύνη σου μετὰ πληροῖ χαρᾶς, φίλτατε Σπυριδ. Ι. Ράγκε. Ὅταν τυπωθῇ τὸ Ὄργανό τῆς Κρήτης θὰ σοὶ τὸ στείλω. Σὲ φίλῳ γλυκᾷ, γλυκᾷ.

Πολὺ καλὰ, φίλτατε Η. Κ. Εὐγενίδη. Θὰ δημοσιευθῶσι.

Στείλατέ το, καὶ θὰ δημοσιευθῇ, ἂν ᾖ καλὸν, φίλε Κ. Γ. Παπαδημητρίου.

Ἄριστη ἡ κρίσις σου περὶ τῶν συγχρόνων Παιδικῶν Περιοδικῶν προσφιλεστάτη Διμοστάζουσα καρδιά. Τὴν ἀνέγνωσα, εὐχαρίστη καὶ σὲ συγχαίρω διὰ τὴν ἐπιτοχὴν ἐκτίμησίν σου. Διὰ τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ εὐχάς σου καὶ τὸ μέγα ἐνδιαφέρον σου σὲ εὐχαριστῶ πολὺ.

Εὐχαρίστως θὰ τὸ δημοσιεύσω εἰς τὸ ἐπόμενον, ἀγαπητῆ Ν. Πάση.

Ἀμέσως σὲ κατέταξα μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀγαπητῶν φίλων μου, φίλτατε Κ. Σ. Βύληνδα καὶ περιμένω μετ' ἀνυπομονησίας τὴν πρώτην ἐπιστολήν σου.

Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ πολὺ διὰ τὰς μέγας τοῦδ' ἐνεργείας σου, ἀγαπητῆ Β. Π. Διαμαντόπουλε, αἱ ὅποιαι ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ σταματήσουν ἕως ἔσθ'.

Ἀμέσως σὰς ἐνεγράφη, προσφιλεῖς μοι Γ. Ἀργυρῆ, Ι. Βασιλείου, Μαρκε Καμπάνη καὶ Ν. Βασιλειάδη. Ἡ ἀριστη ἐκτίμησις ἧς ἔτυγον παρ' ὁμῶν, μετὰ πληροῖ χαρᾶς τὰς συνδρομαῖς σὰς δύνασθε νὰ ἐμβάσῃτε εἰς χαρτονομίσματα δι' ἐπιστολῆς συστημένης.

Τὸ ἐγνωρίζον ὅτι δὲν ἔχο δυνατόν παρὰ νὰ με ἀγαπῆς, ὅσον ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, φίλτατη θεῶ Ἀθηνῶ. Ποῦ κεῖται τὸ ἄρος περὶ τοῦ ὁποῖου μοὶ γράφεις εἰς τὸ ἀκατανόητόν σου;

Σὲ ἐνεγράφη, φίλτατη Τιτίκα Ηερπασσοπούλου καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς.

Φίλε Πολικὲ Ἀστὴρ εἰς τὸ ἐπόμενον.

Εἰς τοὺς λοιποὺς εἰς τὸ προσεγὲς τεῦχος. Μὴ λησμονεῖτε. Ἡ συνδρομὴ προπληρωτέα